

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Славутицької міської ради

№ _____

**Програма
для кривдників на території
Славутицької міської територіальної
громади на 2025-2027 роки**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.	Паспорт Програми	3
2.	Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
3.	Визначення мети та завдання Програми	4
4.	Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми. Строки та етапи виконання Програми	4-6
5.	Методологічні засади	6-7
6.	Проходження Програми	7-8
7.	Тематичний план Корекційної програми	8-13
8.	Фінансове забезпечення	13
9.	Контроль за дотриманням порядку проходження Програми	13

І. Паспорт програми для кривдників
на території Славутицької міської територіальної громади
на 2025-2027 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справах дітей та сім'ї Виконавчого комітету Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області (далі – служба у справах дітей та сім'ї)
2.	Підстава для розробки Програми	Сімейний кодекс України, закони України «Про охорону дитинства», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про протидію торгівлі людьми»
3.	Відповідальний виконавець Програми	Комунальний заклад «Славутицький міський центр соціальних служб» Славутицької міської ради, служба у справах дітей та сім'ї
4.	Учасники Програми	Служба у справах дітей та сім'ї; відділення поліції № 2 Вишгородського районного управління поліції ГУНП у Київській області; офіцери громадського порядку Вишгородського районного управління поліції ГУНП у Київській області; управління освіти і науки Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області (далі – управління освіти і науки); відділ молоді та спорту, відділ інформації та зв'язків із громадськістю виконавчого комітету Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області, комунальне некомерційне підприємство «Славутицька міська лікарня» Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області (далі – Славутицька міська лікарня)
5.	Термін реалізації програми	2025 - 2027 роки
6.	Мета Програми	Корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації	Програма не потребує фінансування

II. Визначення проблеми

Програмою передбачено комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдників, формування у них нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, на підвищення рівня відповідальності батьків щодо виконання батьківських обов'язків.

III. Визначення мети та завдання Програми

1. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», інших нормативно-правових актах.

2. Мета Програми: корекція агресивної поведінки кривдників, підвищення рівня виховного потенціалу батьків, які не виконують батьківських обов'язків, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей та ненасильницької поведінки.

3. Завданнями Програми є:

- 1) сприяння зміні насильницької поведінки кривдників;
- 2) сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- 3) сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;
- 4) формування у кривдників відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;
- 5) сприяння розвитку у кривдників емоційного інтелекту та самосвідомості;
- 6) розвиток навичок кривдників до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;
- 7) розвиток здатності кривдників виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми.

Строки та етапи виконання Програми

1. Організацію та виконання Програми, її проходження кривдниками забезпечує комунальний заклад «Славутицький міський центр соціальних служб» Славутицької міської ради спільно з представниками, які працюють з

правопорушниками (працівниками поліції) згідно з вимогами статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; для забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження залучати Службу у справах дітей та сім'ї виконавчого комітету Славутицької міської ради діяльність якої пов'язана із захистом прав дитини.

2. Цю Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр), представники, які працюють з правопорушниками (працівники поліції) та представники, які представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять Програму для кривдників на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

До проведення окремих занять або для висвітлення окремих тем, в якості викладачів/тренерів залучаються експерти, фахівці, які не проходили спеціальної підготовки, але мають відповідну освіту, зокрема представники структурних підрозділів селищної ради, надавачі соціальних послуг, закладів освіти, охорони здоров'я (психіатр, невролог, лікар відповідного профілю тощо), а також фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань (за їх згодою).

3. Кривдника може бути направлено на проходження Програми на певний строк (від трьох місяців до одного року) у випадках, передбачених законодавством за рішенням суду, а батьків, які не виконують батьківських обов'язків, за рішенням органу опіки та піклування виконавчого комітету Славутицької міської ради (відповідно до пункту 23 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020р. №585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах». Також кривдники можуть брати участь у цій Програмі за власною ініціативою.

4. Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдником проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від відділення поліції № 2 Вишгородського районного управління поліції ГУНП у Київській області, суду, органу опіки та піклування.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, щодо ухвалення рішення суду про направлення кривдників на проходження Програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

5. У разі неприбуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин, надсилається повідомлення про це письмово протягом трьох робочих днів до Вишгородського районного сектору

філії Державної установи «Центр пробації» у м. Києві та Київській області для вжиття відповідних заходів.

6. У Програмі може взяти участь будь-яка особа, яка належить до групи ризику щодо вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

V. Методологічні засади

1. Цю Програму розроблено на засадах когнітивно-поведінкової психології. Такий підхід у роботі з цільовою групою дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, ухиляється від виконання батьківських обов'язків, а й формувати в неї гуманістичні цінності.

2. Когнітивні методики спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особи, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдниками спрямовується на зміну дезадаптивних особистих переконань, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини, через розвиток здатності людини виявляти та усвідомлювати свої негативні автоматичні думки, керувати ними, розуміти їх наслідки, виявляти свої когнітивні помилки і долати їх.

4. Програмою передбачається комплексний підхід до проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення, в тому числі батьками, які ухиляються від виконання батьківських обов'язків.

5. Характеристика Програми для осіб, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення:

цільова група – кривдники;

кількість діагностичних занять - 6 сесій;

кількість групових занять - 18 сесій;

кількість індивідуальних занять - 14 сесій.

Форми роботи та тривалість цієї Програми:

діагностування - тривалість - 6 сесій, 1 сесія - 1 година;

до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри (за згодою);

індивідуальна робота - тривалість - 14 год, 1 сесія - 1 год;

до індивідуальної роботи входить мотиваційна бесіда - 1 сесія тривалістю 1 год 30 хв;

групова робота - загальна тривалість - 30 год. Заняття складається з 1-2 сесій, тривалість 1 сесії - 1 год 20 хв, із перервою між сесіями - 10 хв. За відсутності можливості проводити довготривалі заняття, кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

6. Характеристика Програми для батьків, які не виконують своїх батьківських обов'язків:

цільова група – батьки, які не виконують своїх батьківських обов'язків;

кількість індивідуальних занять – 9 сесій, 1 сесія – 1 година;
кількість групових занять – 12 сесій, 1 сесія – 1 година.

Фахівцями, які реалізують Програму, можуть бути практичний психолог, психотерапевт, психіатр, та представляють суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, представники, які працюють з правопорушниками (працівники поліції) та представники, які представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять Програму для кривдників на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

7. Фахівці, які реалізують Програму, повинні керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що гарантує збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;
дотримання прав та свобод людини;
недопущення дискримінації, забезпечення права кривдника на отримання послуг незалежно від статі, віку, віросповідання, національної приналежності, соціального статусу тощо;
компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству;
комплексності (поєднання діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків, різних форм і методів роботи у межах проведення корекційної програми, з урахуванням віку, статі, індивідуальних особливостей кривдника та вчинених форм домашнього насильства або насильства за ознакою статі).

VI. Проходження Програми

1. Проходження Програми розпочинається діагностуванням особи, яка вчинила домашнє насильство, жорстоке поводження з дитиною (дітьми) або належить до групи ризику щодо їх вчинення, батьків, які не виконують батьківських обов'язків, у тому числі діагностуванням причин агресивної та насильницької поведінки кривдника.

2. В основу Програми покладено принцип комплексності, що полягає в поєднанні (останній передбачає індивідуальну та групову форми роботи):

- 1) діагностичний блок містить алгоритм проведення діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки;
- 2) мотиваційне консультування спрямоване на визначення рівня мотивації для участі у груповій роботі в межах Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки, формування відповідального батьківства;
- 3) у блоці «Індивідуальна корекційна робота» представлено індивідуальні корекційні заняття за відповідними темами.

Зазначені теми реалізуються на 14 індивідуальних заняттях (сесіях) тривалістю одна година. Рекомендовано проводити щотижня одне заняття. Блок «Групова корекційна робота» складається із групових корекційних занять за відповідними темами тривалістю від 3 до 6 годин.

3. Програма передбачає застосування широкого спектра різних форм, методів і технік активного навчання дорослих осіб з метою якісного засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації тощо.

5. Програма не є єдиним способом розв'язання проблеми насильства і має застосовуватися в контексті ведення випадку особи, яка вчинила насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення; сім'ї, де батьки не виконують батьківських обов'язків. Корекційна робота буде ефективною, коли учасник цієї Програми одночасно отримуватиме необхідні для нього соціальні послуги, що допоможуть у подоланні складних життєвих обставин або інших факторів, які підвищують ризик вчинення цією особою насильницьких дій.

VII. Тематичний план Корекційної програми

1. Розподіл часу за модулями і темами здійснюється відповідно до Програми.

2. Схема роботи із кривдниками визначається індивідуально з урахуванням потреб особи та особливостей, визначених за результатами діагностики.

3. Після проходження особою діагностики та мотиваційного консультування з метою визначення рівня вмотивованості до участі у групі може застосовуватись індивідуальна корекційна робота або групові заняття. У деяких випадках ці дві форми роботи можуть впроваджуватись одночасно: особа може відвідувати групові заняття та за її бажанням індивідуально працювати з фахівцем. З метою підвищення готовності особи та її вмотивованості щодо участі у групі групова робота може застосовуватись після проходження особою індивідуальних занять. Після кожного заняття необхідно передбачити домашнє завдання для закріплення отриманих знань і навичок, забезпечення постійного відстеження змін у поведінці.

4. Під час прийняття рішення щодо форми участі особи у Програмі враховуються її готовність до участі в роботі групи й ті завдання, які ставляться у роботі з нею.

5. Успіх реалізації Програми залежить від компетентності фахівців, які працюють з особою, рівня їхньої підготовки, врахування ними потреб особи, застосування в роботі інтерактивних методів і творчих підходів.

6. Знання та навички, яких має набути особа за результатами проходження Програми:

1) знання:

понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;

можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

проявів поведінки, які належать до домашнього насильства та насильства за ознакою статі, агресії, жорстокого поводження;

факторів впливу на розвиток агресивної поведінки;

причин виникнення конфліктів, методів аналізу конфліктних ситуацій, шляхів їх розв'язання та визначення власної ролі у їх вирішенні;

форм запобігання конфліктним ситуаціям;

впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на стосунки в родині;

переліку обставин, які можна розцінювати, як загрозу життю або здоров'ю дитини;

обов'язків батьків щодо виконання та повноцінного розвитку дитини, відповідно до чинного законодавства;

- можливих наслідків ухиляння від виконання батьківських обов'язків.

2) навички:

визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, та шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами;

розпізнавати спускові механізми вияву агресії та усвідомлювати власні почуття й почуття інших людей у ситуації конфлікту;

контролювати прояви гніву та агресії щодо інших людей;

аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства;

розуміти свої власні кордони та кордони інших людей (фізичні та психологічні межі, які визначають діапазон і силу власних дій, а також сприйнятливість до дій навколишнього середовища);

будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння і взаємоповаги;

визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом;

розуміти та забезпечувати потреби дитини;

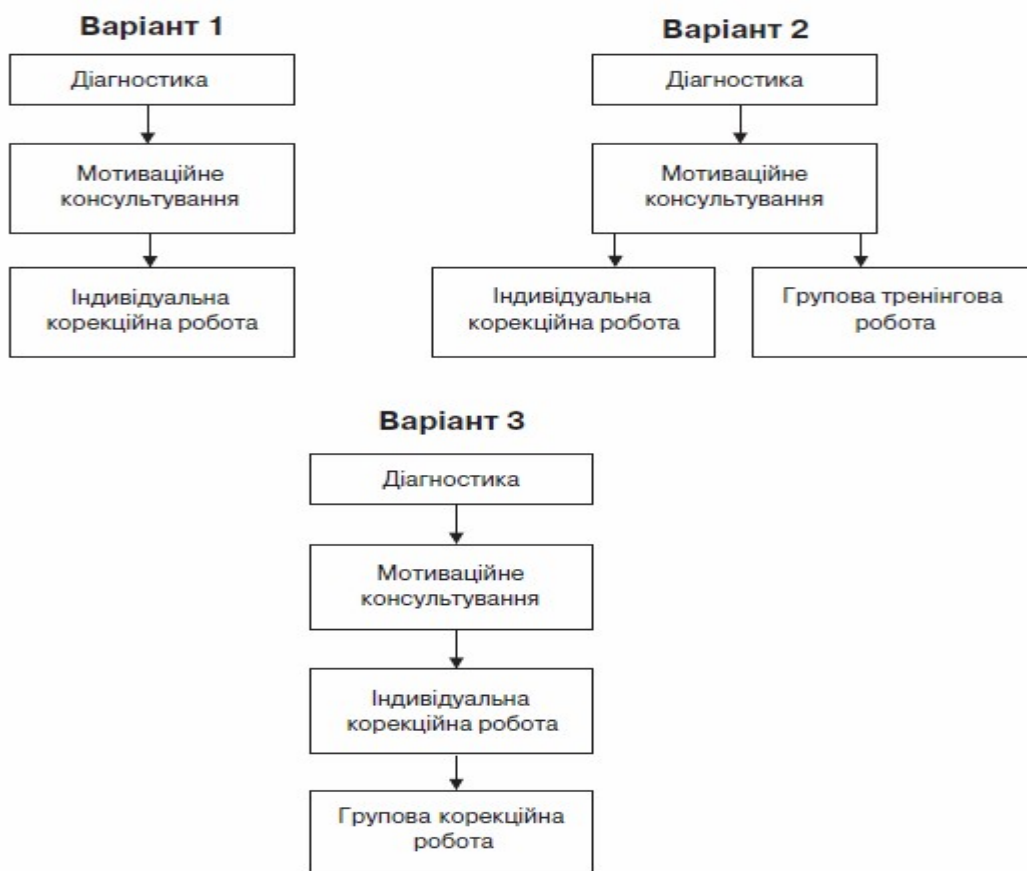
володіння методами ненасильницького виховання дітей.

РОЗПОДІЛ ЧАСУ за модулями і темами

№ з/п	Назва модулів, тема, сесія	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану кривдника/батьків, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження кривдника/батьків, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення. Методика діагностики схильності кривдника/батьків до конфліктної поведінки.		
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Методики визначення наявності травм розвитку особи, що вчинила домашнє насильство		
Частина 3	Проективні методики	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди з кривдником/батьками, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	1 год 30 хв	
	Перший етап мотиваційної бесіди	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди	30 хв	
Блок 3	Програма та зміст індивідуальної корекційної роботи з кривдником/батьками, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	13 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки (одне заняття)	1 год	
Тема 2	Емоційна рівновага (одне заняття)	1 год	
Тема 3	Усвідомлення почуттів (одне заняття)	1 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією (два заняття)	2 год	
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції (одне заняття)	1 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів (два заняття)	2 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення (одне заняття)	1 год	

Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів (одне заняття)	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія (одне заняття)	1 год	
Блок 4	Програма та зміст групової корекційної роботи з кривдником/батьками, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення		30 год
Тема 1	Вступ до корекційної програми для кривдника/батьків, які не виконують батьківські обов'язки. Знайомство. Напрацювання правил роботи групи (одне заняття)		3 год
Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивності (одне заняття)		3 год
Тема 3	Механізми агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність насильства та насильства в сім'ї. Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії (два заняття)		6 год
Тема 6	Ефективна комунікація (у тому числі - з жінками) як дієвий спосіб вирішення конфліктної ситуації (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у корекційній Програмі для кривдника/батьків. Опитування або тестування з метою оцінювання знань та навичок (одне заняття)		3 год
Підсумок		20 год 30 хв	30 год

АЛГОРИТМИ РОБОТИ з особою в межах корекційної програми

VIII. Фінансове забезпечення

Програма не потребує фінансового забезпечення.

IX. Контроль за дотриманням порядку проходження Програми

Координує діяльність заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Олександр Линкевич.

Контроль за дотриманням порядку проходження програми здійснює відповідальний виконавець Програми Комунальний заклад «Славутицький міський центр соціальних служб» Славутицької міської ради, який щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та у разі потреби розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших завдань, включення додаткових завдань, уточнення показників тощо.

Секретар міської ради

Наталія ГАНТИМУРОВА